

Enkät Val 2010 Sveriges Konsumenter	Moderaterna 	Kristdemokraterna Kristdemokraterna	Centerpartiet 	Folkpartiet Folkpartiet Liberalerna	Miljöpartiet 	Socialdemokraterna 	Vänsterpartiet
Allmänna frågor							
Fråga 1 Har ert parti tagit fram ett eget konsumentpolitiskt program inför valet? Om ni inte tagit fram något, motivera gärna varför.	Nej. Moderaterna hänvisar istället till en rapport om konsumenter, mat och miljö.	Nej.	Nej, men Centerpartiets program "Hej Konsument" från 2006 anger de fortfarande vara aktuellt.	Nej.	<i>Inget av partierna har ett aktuellt, konsumentpolitiskt program, men Centerpartiet hänvisar till sitt program från 2006 och Vänsterpartiet till en omfattande motion i ämnet. Socialdemokraterna håller dörren öppen genom sin formulering "inte ännu". Flera av de övriga partierna understryker att frågorna är viktiga.</i>		Nej. Vänsterpartiet hänvisar istället till ställningstagande i en konsumentpolitisk motion 2009/10: C276
Fråga 2 Vill ert parti stärka konsument-undervisningen i grund- och gymnasieskola och så fall hur? Om inte - varför?	Moderaterna har inga planer på att riva upp timplanen, utan anger att det finns möjlighet för skolorna att utveckla undervisningen.	Ja, Kristdemokraterna vill dessutom införa privatekonomi på skolschemat.	Ja.	Folkpartiet menar att all undervisning kan bli bättre. Nya kursplanen har tydligare krav och innehåll för hem- och konsumentkunskap.	Ja.	Socialdemokraterna menar att det för medvetna val krävs ökad kunskap. Hem- och konsumentkunskap är ett centralt ämne i grundskolan men frågorna måste ingå även i andra ämnen.	Ja.
<i>Alla partier utom moderaterna markerar Hem- och konsumentkunskapens vikt men det är ofta otydligt hur förstärkningen ska ske. Inget parti vill ge ämnet flera timmar i läroplanen. Socialdemokraterna talar om ämnet som ett "centralt ämne" och kristdemokraterna vill införa privatekonomi på skolschemat.</i>							

Livsmedel							
<p>Fråga 3</p> <p>Vad tänker ert parti göra för en mer hållbar produktion och konsumtion av livsmedel? Det handlar om miljö- och hälsomässiga perspektiv, såväl som sociala, ekonomiska och djuretiska perspektiv.</p>	<p>Moderaternas punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Maten vi köper ska vara säker genom en effektiv lagstiftning och tillsyn. *Tydliga utsläppskrav, koldioxidskatt samt utsläppshandel ska användas för att minska matens klimatpåverkan. *Livsmedels- och köttproduktion i synnerhet ska inte subventioneras genom EU:s jordbrukspolitik. *Djurskyddet ska vara starkt, djurtransporterna minskas och svensk djurskyddslagstiftning bör införlivas på EU-nivå. *En nationell samordnare för ungas hälsa inrättas. *Politiken bör uppmana till och göra det lönsamt att ta personligt ansvar för hållbar konsumtion och resursanvändning. 	<p>Kristdemokraternas punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> *En trygg livsmedelsförsörjning i EU bör prioriteras. *Det behövs tuffa gemensamma regler för användning av kemiska bekämpningsmedel samt bättre kunskap om biotekniska metoder. *Ekologisk märkning och ursprungsmärkning bör stärkas. *Konsumenter måste ges reell möjlighet att välja bort GMO. *En god djurhållning och restriktiv antibiotika användning är grundläggande krav. 	<p>Centerpartiets punkter:</p> <p>Miljömärkning av varor och tjänster behöver samordnas inom EU och internationellt för att främja en hållbar konsumtion. Konsumentens delaktighet är en förutsättning för hållbarhetsarbetet.</p>	<p>Folkpartiets punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Lagstiftning, konkurrens och konsumentmakt är centralt för hållbar konsumtion. *Djurskydd och antibiotikareglerna bör stärkas i EU. *Konsumentens valfrihet ska stärkas och de små producenterna ska gynnas genom bättre konkurrens inom livsmedelssektorn. *Reformering av EU:s jordbruks och fiskepolitik är centralt för en hållbar livsmedelsproduktion. *Ytters är det kunniga konsumenter som lägger grunden för en långsiktigt hållbar konsumtion och därmed produktion. 	<p>Miljöpartiets punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Djurskydd ska prioriteras och djurskyddskontrollerna stärkas. *Livsmedelsmärkningsbör utvecklas och ursprungsmärkning införs. *Ekologisk livsmedelsproduktion ska aktivt främjas. *Ekonomiska styrmedel ska användas för att främja hållbar konsumtion och produktion. *Förespråkar en restriktiv GMO policy där bl a animaliska produkter bör GMO-märkas och offentlig upphandling bör vara GMO-fri. *Konsumentpolitiken ska utformas för att stimulera ett hållbart konsumtionsmönster. *Marknadsföringslagen bör stärkas för att ge konsumenten väsentlig information för att underlätta hållbara beslut. 	<p>Socialdemokraternas punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Val av klimatsmarta produkter bör underlättas. *Konsumentens efterfrågan av ekologiska livsmedel behöver uppmuntras. *Klimatsmart lantbruk ska gynnas. 	<p>Vänsterpartiets punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Ekologisk produktion av livsmedel ska stimuleras. *Miljömärkningen av livsmedel bör stärkas, vad gäller bl a tillsatser och kemikalier. *Livsmedel bör ursprungsmärkas. *En djurombudsman bör inrättas och djurskyddskontrollerna stärkas.
<p>Fråga 4</p> <p>Vill ert parti förstärka möjligheterna att ställa miljö-, hälso-, etik- och djurskydds krav i offentlig upphandling för skolor, sjukhus och äldreomsorg?</p> <p>Om ja – hur ska det ske?</p> <p>Om nej – varför inte?</p>	<p>Moderaterna anser att kunskapen om offentlig upphandling ska stärkas. Politiker kan bli bättre på att ställa krav som ingår i LOU, men inte alla politiker vågar göra det. Mer information och kunskap om lagen är viktig.</p>	<p>Kristdemokraterna vill ändra reglerna så att det blir lättare för kommuner och landsting att ställa krav på närproducerade livsmedel. Kommuner måste även bli bättre på att utnyttja de möjligheter som finns och ställa miljö-, djurskydds- och etiska krav. Denna möjlighet utnyttjas inte alltid. Upphandlingsanbuden kan även utformas så att man kan påverka möjligheterna för mindre lokala företag att delta i upphandlingen.</p>	<p>Centerpartiet vill att samtliga varor och tjänster avsedda för konsumenter omfattas av konsumentskyddet, oavsett vem som producerar dem.</p>	<p>Folkpartiet menar att många kommuner arbetar aktivt med denna fråga, men här utvecklar de inte svaret ytterligare.</p>	<p>Miljöpartiet tycker att man ska ta fasta på de möjligheter som redan finns, men onödigt snäva tolkningar på EU-nivå. Decentraliserat ansvar och ökad kompetens om upphandling behövs. Kritiken mot LOU är dock berättigad, men en strid som inte är mödan värd. Lagen har en ställning som gör den svår att angripa.</p>	<p>Socialdemokraterna tycker att lagen ska tillämpas och utvecklas! Djurskydds- och miljölagstiftningen visar hur livsmedel ska produceras. Närproducerade, ekologiska varor ska prioriteras vid offentlig upphandling, något som stöds av Miljöstyrringsrådet.</p>	<p>Vänsterpartiet vill förstärka möjligheterna att ställa dessa krav. Konkurrensverket säger att det redan idag är möjligt att göra detta och LOU är inget hinder i sig. Politiker och tjänstemän måste våga ta ansvar för en mer hållbar upphandling.</p>

Partierna uppvisar generellt en hög ambitionsnivå för hållbar livsmedels konsumtion och produktion, även om det är tydligt att partierna uppfattat frågan på olika sätt. Gemensamt för partierna är att de på olika sätt vill stärka konsumenten möjlighet att agera hållbart samt att djurskyddsfrågorna är prioriterade.

Så gott som alla politiska partier menar att möjligheterna i LOU redan finns, men att kompetensen och kunskapen måste öka bland de som gör upphandlingarna. Centerpartiet vill däremot att samtliga varor och tjänster ska omfattas av konsumentskydd.

<p>Fråga 5</p> <p>Ska ansvaret för livsmedelskontrollen överföras från kommunerna till staten och länsstyrelserna, så som har skett med djurskyddskontrollen?</p>	Nej.	Ja. <i>Endast Moderaterna vill att livsmedelskontrollen ska fortsätta vara kommunernas ansvar.</i>	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.
Finansiella tjänster							
<p>Fråga 6</p> <p>Anser ert parti att det är problem att praktiskt taget all finansiell rådgivning till konsumenter ges av banker och andra finansiella institut, som samtidigt har intresse av att sälja sina produkter?</p> <p>Om Ja: vad anser ni bör göras för att försäkra er om att alla konsumenter får tillgång till oberoende finansiell rådgivning?</p>	<p>Moderaterna framhåller att Finansinspektionen har i uppdrag att ta fram regler så att konsumenten får tydlig och korrekt information. De ger även tillstånd och utövar tillsyn till företag som utövar finansiella tjänster. Vill man anlita en finansiell rådgivare så kan man antingen anlita bankernas/finansinstitute ns rådgivare eller fristående konsulter – samtliga omfattas av FI regler, tillståndskrav och tillsyn.</p>	<p>Ja. Kristdemokraterna menar att risken självklart finns. Information från banker och finansiella rådgivare bör kompletteras med oberoende analyser från ekonomijournalister och berörda myndigheter. Privatekonomi bör även införas på skolschemat. Mats Odell har givit Finansinspektionen i uppdrag att inleda en folkbildningskampanj i frågan.</p>	<p>Ja. Centerpartiet anser att finansiell rådgivning bör finnas inom ramen för kommunernas konsument-vägledning. Lagen om finansiell rådgivning reglerar hur företag ska agera när de ger finansiella råd till konsumenten.</p> <p><i>Alliansen håller ihop genom att svara undvikande att de tycker att det är ett problem, men att befintliga regler räcker som skydd då det även finns andra oberoende aktörer så som t ex journalister. Kd vill se privatekonomi som ett ämne i skolan .</i></p>	<p>Ja. Men Folkpartiet framhåller även att oberoende rådgivare finns, t ex Aktiespararna och vissa tidningar. Klart viktigt är att vi har en fungerande lagstiftning och en fungerande tillsyn i dessa frågor.</p>	<p>Ja. Miljöpartiet är tveksamma till att utvidga ansvar för rådgivning för stat och kommun, men har trots detta avsatt ökade resurser till kommunala konsumentrådgivare i denna mandatperiods budgetförslag. Oberoende rådgivning bör i första hand vara en uppgift för ideella och idéburna organisationer som ges ekonomiskt stöd. De ser gärna att kompetensen hos skuldsanerarna används i mer i konsumentrådgivande syfte.</p>	<p>Socialdemokraterna tycker att alla företag som erbjuder krediter till konsumenter ska stå under Finansinspektionens tillsyn. Konkurrensen inom bank och finanssektorn måste även bli bättre.</p> <p><i>På vänsterkanten är åsikterna spridda. Vänsterpartiet vill utvidga konsumentvägledningen, Miljöpartiet vill utvidga ideella organisationer ska få i uppdrag att agera rådgivare och Socialdemokraterna vill öka konkurrensen inom bank och finanssektorn och samtidigt driva att alla kreditföretagen ska stå under FI:s tillsyn.</i></p>	<p>Ja. Det är en av anledningarna till att Vänsterpartiet vill genom lagändring och riktat stöd göra den kommunala konsumentvägledningen obligatorisk för kommunerna.</p>

<p>Fråga 7</p> <p>Tänker ert parti arbeta aktivt för att genomföra förslaget till ny skuldsaneringslag, vilket bland annat minskar saneringsperioden från fem till tre år?</p>	<p>Moderaterna tycker att reglerna om skuldsanering måste innehålla en rimlig balans mellan å ena sidan överskuldssatta i vissa fall ska kunna befrias från betalningsskyldighet och å andra sidan värna rätten för den som sålt något på avbetalning eller lånat ut pengar att i möjligaste mån få tillbaka sina pengar. Regeringskansliet kommer så fort som möjligt att presentera ett förslag till reformerad skuldsaneringslag.</p>	<p>Ja. Kristdemokraterna anser att möjligheterna till skuldsanering bör öka. Även näringsidkare ska kunna få skuldsanering.</p>	<p>Ja. Centerpartiet tycker att lagstiftningen bör ha den samhälls-ekonomiskt mest effektiva utformningen, då långvarig överskuldssättning leder till stora kostnader för samhället.</p>	<p>Ja. Folkpartiet vill genomföra samtliga förslag i betänkandet "Vägen tillbaka för överskuldssatta".</p>	<p>Ja. Miljöpartiet ser i huvudsak bara fördelar med utredningen om överskuldssatta och uppfattar att samtliga partier i riksdagen står bakom förslaget att minska saneringsperioden till 3 år.</p>	<p>Ja. Socialdemokraterna är positiva till att minska saneringsperioden.</p>	<p>Ja. Vänsterpartiet har i många års tid drivit frågan om bättre möjligheter till skuldsanering, samt en rad andra förslag för att göra situationen för skuldssatta drägligare.</p>
<p>Fråga 8</p> <p>Hur ställer ni er till Sveriges Konsumenters krav att ingen ska behöva vänta längre än fyra veckor från den första kontakten till ett möte med en kommunal budget- och skuldrådgivare?</p>	<p>Moderaterna anser det vara upp till kommunerna att bestämma så att onormalt långa väntetider undviks.</p>	<p>Kristdemokraterna tycker att det är en bra och viktig målsättning.</p>	<p>Centerpartiet menar att det är ett rimligt krav, upp till kommunerna att hitta former.</p>	<p>Folkpartiet tycker att fyra veckor är en bra början.</p>	<p>Miljöpartiet anser att det är en rättighet som ska regleras nationellt.</p>	<p>Socialdemokraterna tycker att det är viktig rådgivning, men att en tidsgräns ska inte låsas fast i lag.</p>	<p>Vänsterpartiet tycker att det är ett rimligt krav.</p>

Nästan alla partier ställer sig klart positiva till att minska saneringsperioden, även om Moderaterna inte verkar vilja uttala sig innan förslaget till ny skuldsaneringslag är klart.

Alla partier är positiva till att skuldssatta personer får ekonomisk rådgivning. De ser dock på hur, moderaterna anser att det är upp till kommunerna själva och miljöpartiet tycker att det är en rättighet som ska bestämmas nationellt.

Omreglerade marknader							
<p>Fråga 9</p> <p>Hur vill ert parti säkerställa att det blir en fungerande konkurrens och ett fullgott rättsligt konsumentskydd även på omreglerade och konkurrensutsatta marknader?</p>	<p>Moderaterna vill erbjuda konsumenterna en kreditgräns för sitt teleabonnemang och spärra visa nummer serier. Även positiva till arbetet med konsumentdirektivet inom EU och vill göra det lättare att handla över gränserna inom EU och på internet.</p>	<p>Kristdemokraterna vill införa avskräckande höga straff för kartellbildning och den myndighet som ansvarar för att lagföra och bevisa kartellbildning får tillräckligt med resurser.</p>	<p>Centerpartiet menar att inget tyder på att konsumenten gynnas på en reglerad marknad. En kraftfull konkurrens-lagstiftning motverkar sämre service och högre priser.</p>	<p>Folkpartiet framhåller att om inte konkurrens fungerar på ett effektivt sätt behöver åtgärder vidtas. Alliansen har gett Konkurrensverket och Konsumentverket uppdrag att följa avregleringen av apoteksmarknaden.</p>	<p>Miljöpartiet tycker att Konkurrensverket och Konsumentverket bör ägna uppmärksamhet åt omreglerade marknader, speciellt under en övergångsperiod. Dessa myndigheter bör även få ett tydligare uppdrag att bevaka konkurrens- och konsumentintressena. Om lämpligt bör konsumenttjänstlagen utvidgas.</p>	<p>Socialdemokraterna menar att när det gäller energimarknaden har socialdemokraterna föreslagit att det ska tillsättas en priskommission för att belysa tillsyns-, konkurrens- och prissättningsfrågorna.</p>	<p>Vänsterpartiet vill införa en obligatorisk kommunal konsumentvägledning.</p>
<p><i>Här lyfter kristdemokraterna förslaget att införa höga avskräckande straff för kartellbildning. Även miljöpartiet ifrågasätter om konsumenttjänstlagen ska utvidgas. Även socialdemokraterna föreslår att en priskommission ska tillsättas. Annars har de övriga partierna inga nya idéer eller förslag på åtgärder.</i></p>							
Kommunal konsumentvägledning							
<p>Fråga 10</p> <p>Tänker ert parti arbeta aktivt för att alla landets konsumenter ska ha tillgång till en kompetent och opartisk konsumentvägledning? Motivera ert svar.</p>	<p>Moderaterna tycker är ett frivilligt åtagande för kommunerna. Partiet hänvisar även till konsumentmyndigheter, konsumentorganisationer och internet.</p>	<p>Kristdemokraterna ser i nuläget inte någon anledning till att höja skatten för att finansiera ytterligare en myndighet som jobbar med konsumentfrågor.</p>	<p>Centerpartiet menar att det är upp till varje kommun att frivilligt erbjuda konsumentrådgivning och bör inte lagregleras.</p>	<p>Folkpartiet framhåller att konsumentverket har fått i uppdrag att studera kvaliteten med syfte att fördjupa kunskapen om konsumentrådgivning n. Hänvisar även till övriga rådgivningsbyråer.</p>	<p>Miljöpartiet har lagt extra resurser i sitt budgetförslag till konsumentverket för riktade satsningar på kommunal konsumentrådgivning. Även konsumentorganisationer får stärkt stöd i förslaget.</p>	<p>Socialdemokraterna tycker att det är nödvändigt att titta närmare på frågan då bra konsumentvägledning bidrar till ökad välfärd och tillväxt. Är lagstiftning nödvändig? Eller är det bättre om en organisation bygger på att kommuner samarbetar?</p>	<p>Vänsterpartiet vill att den kommunala konsumentrådgivning ska göras obligatorisk. Det krävs mer långsiktiga satsningar för att utveckla konsumentvägledningen, som till exempel uppsökande och förebyggande så att inte människor fastnar i livslånga skuldfällor.</p>
<p><i>Här framkommer tydligt att de borgerliga partierna inte ser någon anledning till att höja skatten för att finansiera konsumentrådgivning. Däremot är alla partier från oppositionen mer intresserade av att insatser måste göras. Kanske till och med en lagstiftning?</i></p>							

OBS! Detta är en kort sammanställning av partiernas enkätsvar som Sveriges Konsumenter har tolkat dessa. De fullständiga svaren finns att läsa www.sverigeskonsumenter.se